

COCREACIÓ

PER QUÈ

La cocreació i el codisseny augmenta la qualitat de la participació

COM

CONSELLS

La figura del facilitador

- Tenir cura de les comunitats
- Atendre als interessos de totes les comunitats
- Assegurar una bona comunicació
- Generar empatia, confiança i respecte
- Equilibrar permanentment forces entre actors implicats

Bones pràctiques

- Utilitzar llenguatge i comunicació planera
- Experimentar per reflexionar i aprendre manipulant
- Mostrar i actuar, en comptes de descriure
- Treballar des de la cooperació i l'horitzontalitat
- Escoltar i correspondre a les comunitats participants

Accions

- Generar elements visuals i/o materials físics per poder tocar
- Utilitzar estratègies de *design thinking*
- Informar clarament sobre objectius, tasques i compromisos
- Generar documentació per traçabilitat i transparència de la recerca
- Avaluar el procés en cada passa i canviar estratègia si és necessari

COMUNITATS

PER QUÈ

L'ampliació de la participació millora la qualitat d'un projecte de ciència ciutadana

Posar en valor el coneixement i experiència aportada per cada comunitat

Connectar coneixements i experiències diverses

Generar coneixement valuós per totes les persones

COM

Formar un grup promotor amb una o diverses comunitats

CONSELLS

Organització de la participació en diferents nivells segons compromís i disponibilitat

- Grup promotor
- Comunitats i grups diversos amb expertesa sobre la temàtica del projecte
- Persones que aporten el seu coneixement sobre el terreny, experiencial
- Ciutadans científics

Responsabilitats del grup promotor en una recerca èticament responsable

- Tenir cura de les comunitats
- Establir un canal de comunicació permanent amb comunitats i persones
- Estructurar la participació segons compromís i disponibilitat
- Compartir el coneixement
- Reconèixer i fer visible la contribució de tothom

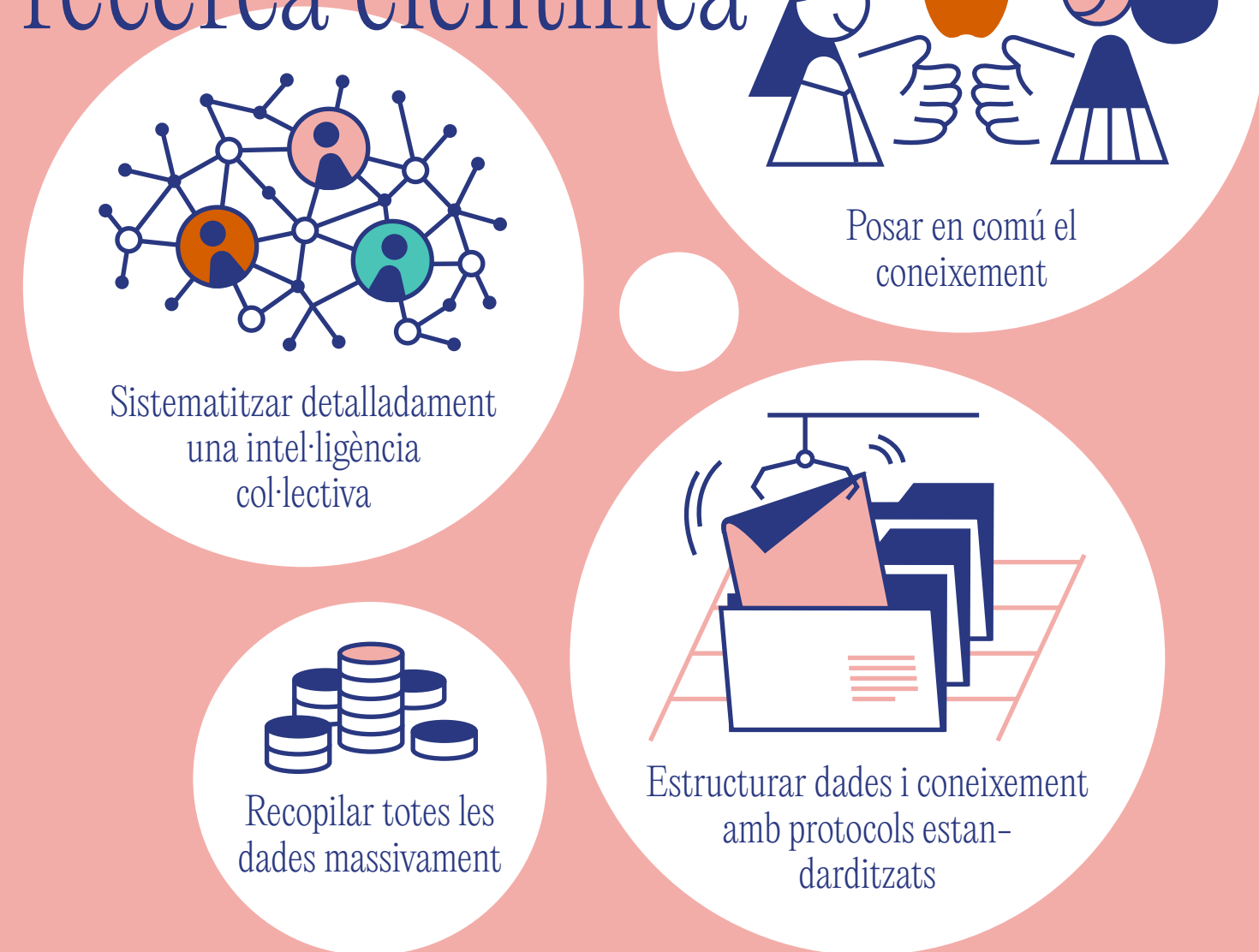
Actituds, estratègies i recomanacions

- Fomentar la diversitat en les comunitats participants
- Multiplicar espais i oportunitats per a la participació
- Cogovernar el projecte
- Crear un clima de respecte i diàleg entre iguals en un espai segur
- Obrir moments per a l'aprenentatge mutu
- Identificar beneficis i expectatives per tots els implicats i fer-ne seguiment

EINES I MÈTODES

PER QUÈ

La participació ciutadana replanteja eines i mètodes en la realització d'una recerca científica

COM

Les comunitats participen en la recollida de dades

CONSELLS

Equilibri entre una experiència gratificant pel participant i el rigor científic

- Facilitar autoaprenentatge i autoreflexió
- Desenvolupar estratègies de gamificació
- Mantenir el rigor d'una recerca científica
- Considerar mètodes i eines de recerca quantitativa i qualitativa
- Utilitzar mètodes estandaritzats per la dinamització de les comunitats

Sessions de codisseny i prototipatge

- Anticipar-se a escenaris de la conducció de la recerca
- Respondre a les necessitats de les comunitats participants
- Garantir la inclusió tecnològica i, si cal, oferir alternatives

Eines i mètodes accessibles, validats i contrastats

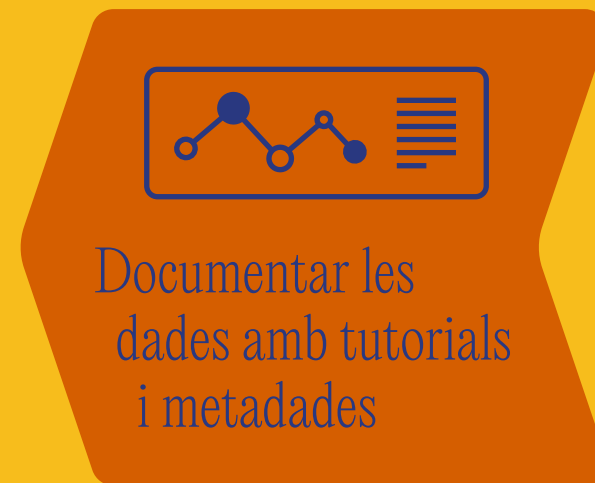
- Preparar materials i guies per l'ús autònom d'eines i mètodes
- Compartir metodologies i protocols dins la comunitat científica
- Estandaritzar eines, mètodes i protocols per a diverses comunitats i contextos
- Contrastar o calibrar amb fonts, mètodes, dades o informació validats

PER QUÈ

La ciència ciutadana genera dades i evidències que d'altra manera serien impossible o difícil d'obtenir

COM

CONSELLS

Dades obertes seguint els principis FAIR – *Findable, Accessible, Interoperables, Reusable*

- Fàcils de trobar
- Accessibles i ben documentades
- Connectables amb altres dades i fonts d'informació
- Reutilitzables per qualsevol altra iniciativa o actor

Altres dades per millorar el projecte de ciència ciutadana

- Les dinàmiques de la participació ciutadana
- La comunicació i el seguiment del projecte
- El ressò i impacte de la recerca a nivell acadèmic i a nivell social
- Els canvis de percepció, actitud i coneixement adquirit de les persones participants

Activitats per fer les dades més accessibles

- Fer entenedores les dades amb missatges clars i concisos
- Publicar dades en repositoris en obert
- Publicar documentació i resultats en revistes científiques de revisió a parells
- Organitzar activitats de comunicació i disseminació: xerrades, esdeveniments, butlletins, hackatons...
- Crear eines per a la visualització de dades i la seva navegació amable

ÈTICA I INCLUSIÓ

PER QUÈ

Una ètica de la inclusió en la recerca augmenta la confiança i la credibilitat

COM

CONSELLS

Relacions èticament responsables en una recerca íntegra

- Establir relacions transparents i equitatives
- Escoltar totes les perspectives
- Articular espais per una presa de decisions conjunta
- Distribuir equitativament les responsabilitats
- Fer visible l'aportació individual preservant per defecte l'anonimat

Regulacions de caire nacional o internacional (GDPR de la UE) per garantir la privadesa i la seguretat de les dades relacionades amb les persones participants:

- Limitar l'ús de les dades al règim pel qual s'han demanat
- Anonimitzar les dades recollides per evitar risc d'identificació de la persona
- Limitar la durada de l'emmagatzematge de les dades
- Mantenir la confidencialitat en les comunicacions

El consentiment informat com a un instrument per formalitzar la participació

- Comparteix els objectius i contingut de la recerca
- Es presenta en formats comprensibles per totes les persones participants
- És voluntari
- Inclou l'autorització expressa
- Té en compte la capacitat legal dels participants

PER QUÈ

La ciència ciutadana ofereix formes articulades per una ciència transformativa

Individual

Social

Institucional

COM

Com transformar el coneixement en accions

CONSELLS

Acció institucional

- Fixar una agenda de recerca científica orientada a accions, per exemple en el marc de la sostenibilitat
- Enfortir la democratització de les institucions
- Contribuir a un model de presa de decisions basada en l'evidència científica
- Fer seguiment de polítiques públiques i drets de la ciutadania
- Obtenir noves fonts de dades
- Afavorir la interacció entre diferents actors amb agendes compartides

Acció social

- Promoure una consciència col·lectiva
- Augmentar la sensibilització pública
- Alimentar debats públics amb arguments
- Actuar com a pont entre ciència i societat
- Afavorir la inclusió i la cohesió social
- Fomentar la participació i l'activisme

Acció individual

- Ser sensible al nostre entorn
- Implicar-se en problemàtiques
- Imaginar possibles futurs
- Relacionar i connectar realitats
- Integrar coneixements
- Coproduir i actuar
- Ser divers i inclusiu